

เลขที่.....

ประโยคธรรมศึกษาชั้น[]ตรี []โท [☒]เอก ระดับ []ประถม []มัธยม []อุดม

วิชา เรียงความแก้กระทู้ธรรม

สอบในสนามหลวง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

	มาตา มิตต์ สเก ฆเร.
	มารดาเป็นมิตรในบ้านเรา
	บัดนี้ จักได้อธิบายขยายเนื้อความแห่งกระทู้ธรรมสุภาชาติที่ได้ลิขิตไว้ ณ บทเบื้องต้น
	เพื่อเป็นแนวทางแห่งการศึกษาและทางแห่งการปฏิบัติ โดยสมควรแก่อัธภาพและธรรมเป็นลำดับไป
	ดำเนินความว่า มิตรหรือเพื่อนมีอยู่ ๒ แบบ คือ กัลยาณมิตร ได้แก่ มิตรที่ดีและปาปมิตร
	ได้แก่ มิตรชั่ว หรือมิตรที่ไม่ดี มิตร เป็นปัจจัยภายนอกที่สำคัญอย่างหนึ่ง ในการที่จะพาบุคคลไปสู่
	ความสำเร็จได้ มารดา เป็นผู้ที่มีไมตรีจิตในบุตรเสมอ คือท่านเป็นผู้ที่มีความเมตตาในบุตร ประรณา
	ความสุขความเจริญให้แก่บุตรอยู่เสมอ หวังดีต่อบุตร หวังความเจริญก้าวหน้าให้บุตรอย่างไม่มีเงื่อนไข
	ท่านจึงจัดว่ามารดานั้นเป็นมิตรสำหรับบุตร เพราะมารดาจะคอยช่วยเหลือบุตร คอยบำรุงรักษาบุตร
	เลี้ยงดูทะนุถนอม คอยสนับสนุนบุตรให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียนที่ดี ช่วยเหลือบุตรอย่างไม่มีเงื่อนไข
	อย่างแท้จริง บุตร คือผู้ที่เกิดจากบิดามารดา เมื่อเกิดจากบิดามารดา ก็คือเป็นเลือดเนื้อเชื้อไขของบิดา
	มารดา คือร่างกายของบุตรทั้งหมด ได้มาจากบิดามารดา ชีวิตจิตใจ ก็ได้มาจากบิดามารดา มารดาบิดา
	คือผู้ให้ชีวิต ดังนั้น ผู้เป็นบุตรต้องมีความกตัญญูทเวทิต่อท่าน ต้องเชื่อฟังท่าน การที่ลูกเชื่อฟังพ่อแม่
	นั้น ย่อมเป็นหน้าเป็นตาแก่พ่อแม่ด้วย ที่สำคัญคือ การที่ลูกเชื่อฟังพ่อแม่ ว่านอนสอนง่าย ทำให้พ่อแม่
	สบายใจไร้กังวลก็คือ การที่ลูกเชื่อฟังว่านอนสอนง่ายย่อมเป็นมิตรที่ดีในบ้านเรานั้นเองดังนั้น ลูกที่เชื่อ
	ฟังพ่อแม่ เป็นผู้ไม่ทรยศมิตรเป็นที่นับถือทุกๆ สถานที่ จึงถือเป็นลูกที่ประเสริฐประเภทหนึ่งของพ่อแม่

	สมดังพุทธศาสนสุภาษิตที่มาใน ขุททกนิกาย ชาดก นวกนิบาต ว่า
	สพพตถ ปุชิโต โหติ โย มิตตานํ น ทพฺภติ.
	ผู้ไม่ทรยศมิตร เป็นที่นับถือทุก ๆ สถานที่
	อธิบายความว่า มิตรที่ดีนั้นต้องมีความจริงใจต่อกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ไม่หักหลังกัน
	ชื่อสัตย์ต่อกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง คนเช่นนี้เรียกว่า ผู้ไม่ประทุษร้ายมิตร เมื่อเขาไม่ประทุษร้ายมิตร
	คือไม่ทำลายมิตร เขาย่อมเป็นที่รักของมิตรคนอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน ด้วยความที่เขาเป็นคนจริงใจต่อมิตร
	ทำให้มิตรคนอื่น ๆ จริงใจต่อเขาด้วย เมื่อถึงคราวที่ต้องตกทุกข์ได้ยาก เขาจะได้รับการช่วยเหลือจาก
	มิตรทั้งหลาย ถึงคราวที่มีศัตรูคู่อาฆาตบองร้าย เขาย่อมได้รับการช่วยเหลือให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี
	บุคคลผู้ที่จะเป็นมิตรที่ดีได้นั้น จะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติ ๕ ประการ คือ ให้ปันสิ่งของ พุดจา
	ไพเราะ ประพฤติเป็นประโยชน์ ไม่ถือตัว มีความซื่อตรง บุคคลที่มีคุณสมบัติทั้ง ๕ ประการดังกล่าว
	ได้ชื่อว่าเป็นมิตรแท้ เป็นบุคคลที่ควรคบหา เพราะถือว่าเป็นผู้มีความจริงใจต่อมิตร และมุ่งประโยชน์
	ต่อมิตรโดยส่วนเดียว คนที่เป็นมิตรแท้ เป็นที่นับถือทุก ๆ สถานที่ ไม่ประทุษร้ายมิตร คือไม่สร้างความ
	เสื่อมเสียให้แก่มิตร ไม่ทำลายมิตร ถือว่าเป็นบุคคลที่น่ายกย่องสรรเสริญ ย่อมได้รับการยอมรับนับถือ
	จากบุคคลทั้งหลายบุคคลที่คอยร่วมสุขร่วมทุกข์ ไปไหนไปด้วยกัน คอยช่วยเหลือกัน มีสุขร่วมเสพ
	มีทุกข์ร่วมต้าน คอยอำนวยความสะดวกให้กันในกิจการทั้งปวง ในชีวิตของคนเรานั้น ย่อมต้องการสหายผู้
	คอยร่วมสุขร่วมทุกข์ เพราะสหายหรือเพื่อนนั้นถือว่าเป็นบุคคลสำคัญประเภทหนึ่งในชีวิตมนุษย์ เมื่อมี
	ความเดือดร้อนเกิดขึ้น มีเพื่อนหรือมิตรคอยช่วยเหลือย่อมดีกว่าไม่มี เมื่อปัญหาเกิดขึ้น ไม่มีคนดีคอย
	ปรึกษาย่อมคบมิตรไม่ดี คือมิตรที่คอยชวนเราไปทำเรื่องเหลวไหลไร้สาระ หรือชักชวนไปยุ่งเกี่ยวกับ
	อบายมุข คบมิตรที่ไม่ดีและเป็นผู้ที่ผู้ทรยศมิตรตนเอง คนหักหลังเพื่อนเป็นคนเลว ภายหน้าจะไม่คบ

สมดังพุทธศาสนสุภาษิตที่มานี้ ขุททกนิกาย ชาดก ทสกนิบาต ว่า

มิตตทุพฺโง หิ ปาปโก.

ผู้ทรยศมิตร เป็นคนเลว

อธิบายความว่า คนเรามีทั้งคนดีคนเลว คนที่เป็นเพื่อนกัน ต้องมีความจริงใจต่อกัน มี

ความรักที่แท้จริงให้แก่กัน มีสุขร่วมเสพ มีทุกข์ร่วมต้าน ไม่ทอดทิ้งในยามที่เพื่อนเดือดร้อน ไม่นินทา

ว่าร้ายเพื่อนลับหลัง ส่วนมิตรเทียมหรือมิตรที่ไม่ดีนั้น เรียกได้ว่าเป็นผู้ทรยศมิตร จัดเป็นคนเลว จะ

เป็นมิตรที่ปกกลอก คบเพื่อนเพื่อผลประโยชน์ของตัวเองเป็นหลัก ดีแต่พูดประจบ ไม่มีความจริงใจ

ชักชวนไปในทางที่จะทำให้เกิดความเสื่อมเสีย สร้างความทุกข์ความเดือดร้อนให้มิตรอยู่ร่ำไป ไม่มี

ความจริงใจให้เพื่อน ต่อหน้าพูดจาดี ลับหลังนินทาว่าร้าย มิตรลักษณะนี้เป็นมิตรเทียม ไม่ใช่มิตรแท้

คนที่เป็นมิตรเทียมนั้น ท่านว่าเป็นคนที่เลวทราม ไม่ควรคบค้าสมาคมด้วย ดังนั้น เมื่อจะคบมิตร ต้อง

พิจารณาให้ดีว่า บุคคลนั้น ๆ เป็นคนเช่นไร เพื่อน นับว่าเป็นปัจจัยภายนอกที่สำคัญมากอย่างหนึ่งใน

การใช้ชีวิต เพราะผู้ที่มีเพื่อน เมื่อประสบปัญหาต่าง ๆ เข้ามา ย่อมจะมีเพื่อนคอยช่วยเหลือเกื้อกูล ทำ

ให้งิจกรรมต่าง ๆ สำเร็จลงได้ ซึ่งนั่นหมายถึงการมีเพื่อนที่ดี แต่ถ้าหาเพื่อนที่ดีเช่นนั้นไม่ได้ ก็จงอย่า

ไปเลือกคบคนพาลหรือคนไม่ดีเป็นเพื่อนเลย เพราะคนพาลนั้นจะชักนำเราไปในทางที่เสื่อมเสีย อีกทั้ง

คนพาลนั้นไม่มีความจริงใจให้เพื่อน ดังคำที่ว่า ไม่มีความเป็นสหายในหมู่คนพาล ดังนั้น ถ้าหาเพื่อนที่

ดีไม่ได้ ก็อย่าคบคนพาลเป็นเพื่อน สู้ใช้ชีวิตอยู่คนเดียวตามลำพังยังประเสริฐกว่าการมีคนพาลเป็น

เพื่อนหลายเท่าตัว ผู้ที่ร่วมใจกัน ไปไหนไปด้วยกัน ร่วมสุขร่วมทุกข์กันมีความรักความจริงใจและคนมี

ที่มีความปรารถนาดีให้กัน ชักชวนกันไปในทางที่ดีมีประโยชน์ ไม่คบมิตรที่เป็นคนพาล เพราะคนพาลเป็น

คนนำความเดือดร้อนมาให้เราได้มิใช่น้อย ดังนั้น ความเป็นเพื่อนแท้ที่หาไม่ได้ในเหล่าคนพาลทั้งหลาย

	สมดังพุทธศาสนสุภาษิตที่มาใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ว่า
	นตฺถิ พาเล สหายตา.
	เพื่อนแท้ หาไม่ได้ในอันธพาล
	อธิบายความว่า คบคนดีเป็นศรีแก่ตัว คบคนชั่วอัปราชัย ” ซึ่งมีความหมายว่า การมี
	เพื่อนที่ดีหรือการคบคนดี ย่อมเป็นประโยชน์แก่ตัวเราเอง แต่ถ้าเรามีเพื่อนไม่ดีเรียกว่า คบคนชั่ว เพื่อน
	ก็จะนำแต่ความชั่ว ความอัปราชัย ความพ่ายแพ้มาให้เรา เพื่อนแท้จะต้อง หาไม่ได้ในอันธพาลไม่ การ
	มีเพื่อนที่ดี เพื่อนที่เป็นกัลยาณมิตรมีลักษณะอย่างไร เพื่อนที่เป็นกัลยาณมิตรหรือมิตรแท้มี ๔ จำพวก
	คือ มิตรอุปการะ มิตรร่วมทุกข์ร่วมสุข มิตรแนะประโยชน์และมิตรมีน้ำใจ การคบเพื่อนที่ดี การมีมิตร
	ที่ดี มิตรที่ดีก็จะนำพาเราไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองได้ จึงควรที่จะเรียนรู้และ ดูลักษณะบุคคลที่จะเป็น
	กัลยาณมิตรและเป็นเพื่อนที่ดีของเราได้ ธรรมที่เกี่ยวกับการคบเพื่อนได้อธิบายลักษณะกัลยาณมิตร
	หรือมิตรแท้ ๔ จำพวก ไว้ดังนี้ ๑. มิตรอุปการะ คือ มิตรที่คอยให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลแก่ผู้เป็น มิตร
	๒. มิตรร่วมทุกข์ร่วมสุข เราได้ยินคำพูดถึงลักษณะของเพื่อนอย่างว่า เพื่อนกินหาง่ายเพื่อนตายหายาก
	๓. มิตรแนะประโยชน์ เพื่อนที่ดีต้องคอยแนะประโยชน์ทำประโยชน์ แนะนำเพื่อนให้ตั้งอยู่ในความดี
	๔. มิตรมีน้ำใจ มิตรแท้ มิตรที่ดีจะต้องเป็นคนมีน้ำใจ มีจิตใจเอื้ออาทร ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน
	มิตรแท้เมื่อได้ยินได้ฟังคนพูดเกี่ยวกับคุณงามความดีของเพื่อน ว่าเป็นเรื่องจริง ก็ควรช่วยพูดยืนยันให้
	สรรเสริญความดีมีน้ำใจของเพื่อนตามไปด้วย ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นลักษณะกัลยาณมิตรหรือมิตรแท้
	ที่เราควรคบหาสมาคม ถ้าเพื่อนที่เราคบหาสมาคมอยู่ มิได้มีลักษณะของกัลยาณมิตรครบทุกประการ
	ดังกล่าวมา แต่มีลักษณะโดยรวมที่ดีหลายประการ ลักษณะบางประการอาจขาดตกบกพร่องไปบ้าง
	ก็อนุโลมได้ว่าเป็นมิตรแท้ คงหายากที่จะมีใครที่มีลักษณะสมบูรณ์ครบถ้วนทุกประการได้ในทุกวันนี้

